LOYENS & LOEFF
Law & Tax

Further. Better. Together.

4 november 2026

Prinsjesdag 2026: de gevolgen voor het Nederlandse familiebedrijf

Op 15 september 2026 heeft het kabinet het Belastingpakket 2027 aangeboden aan de Tweede Kamer. Een aantal voorstellen is direct relevant voor familiebedrijven en hun aandeelhouders. Een deel van het Belastingpakket 2027 is alweer ingehaald door een nieuw voorstel van het kabinet op 29 september 2026. Het kabinet heeft toen belangrijke wijzigingen voorgesteld om de oppositie tegemoet te komen. De belangrijkste voorstellen hebben wij voor u op een rij gezet.

Al deze voorstellen zijn nog niet definitief en kunnen tijdens de parlementaire behandeling nog wijzigen. Zeker gelet op de minderheidsstatus van het kabinet kunnen nog wijzigingen worden verwacht in het najaar.

Update 3 november 2026: wijziging Belastingplan en Novelle box 3

Op 3 november 2026 heeft het kabinet de derde nota van wijziging bij het Belastingplan 2027 én het wetsvoorstel ‘Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3’ ingediend bij de Tweede Kamer. De nota van wijziging bevat de meeste van de plannen die het kabinet op 29 september 2026 bekendmaakte, deels in aangepaste vorm (zie hieronder). De novelle wijzigt het wetsvoorstel ‘Wet werkelijk rendement box 3’, dat momenteel bij de Eerste Kamer ligt.

De belangrijkste gevolgen voor familiebedrijven en hun aandeelhouders:

1. Het nieuwe box 3-stelsel, inclusief de uitbreiding van de vermogenswinstbelasting naar alle financiële instrumenten, wordt per 1 januari 2029 ingevoerd. Alleen als op korte termijn blijkt dat verantwoorde invoering per 1 januari 2028 toch mogelijk is, kan de invoeringsdatum worden vervroegd.
2. Bij de start van het nieuwe stelsel zal naar verwachting ongeveer 90% van het box 3-vermogen met waardeontwikkeling onder de vermogenswinstbelasting vallen. Voor andere vermogensbestanddelen, waaronder banktegoeden, directe cryptobeleggingen, verzekeringsproducten en vorderingen en schulden, blijft voorlopig een vermogensaanwasbelasting gelden. Het kabinet verwacht dat deze vermogensbestanddelen per 2030 eveneens onder de vermogenswinstbelasting kunnen worden gebracht.

3. De regeling voor ‘excessief lenen’ wordt zoals eerder aangekondigd versoberd. Het maximumbedrag dat van de eigen vennootschap mag worden geleend, wordt vanaf 2027 in vijf jaarlijkse stappen van € 80.000 verlaagd van € 500.000 naar € 100.000 per 1 januari 2031.
4. De tarieven in box 2 worden in de jaren 2027 tot en met 2030 tijdelijk verlaagd. Het tarief van de eerste schijf (2026: tot € 68.843) daalt van 24,5% naar 23,5% en het tarief van de tweede schijf (2026: vanaf € 68.843) daalt van 31% naar 29%.
5. De eerder voorgestelde dekkingsmaatregelen binnen box 3 worden ingetrokken. De verlaging van het heffingsvrije vermogen en de verhoging van het forfaitaire rendement voor overige bezittingen gaan daarom niet door.
6. Het kabinet komt terug op de beperkte indexatie van de schijven in box 1. De indexatie wordt verruimd en daarmee wordt de ‘vrijheidsbijdrage’ in wezen ongedaan gemaakt.

De voorstellen zijn nog niet definitief en kunnen tijdens de parlementaire behandeling nog wijzigen. Volgens de huidige planning stemt de Tweede Kamer op 12 november 2026 over het Belastingpakket 2027 en de novelle. Daarna volgt de behandeling in de Eerste Kamer.

Meer weten over de wijzigingen in box 3? Lees dan ons nieuwsbericht van 4 november 2026: Nieuw box 3-stelsel beoogd per 2029: novelle ingediend bij Tweede Kamer.

Kabinetsvoorstellen 29 september 2026

Op 29 september 2026 heeft het kabinet belangrijke wijzigingen in het Belastingpakket aangekondigd. Deze wijzigingen zijn bedoeld om de oppositie tegemoet te komen en zo een meerderheid voor de begroting in beide Kamers te overtuigen. De belangrijkste fiscale punten van de plannen zijn:

1. De ‘Wet werkelijk rendement box 3’ wordt aangepast. Het nieuwe box 3-stelsel moet nog steeds ingaan op 1 januari 2028, maar kent dan ook voor alle financiële instrumenten (zoals aandelen en obligaties) een vermogenswinstbelasting. Het kabinet stapt dus af van een vermogensaanwasbelasting voor deze bezittingen en wil winsten pas belasten als deze zijn gerealiseerd. Naast financiële instrumenten werd in het eerdere wetsvoorstel ook onroerend goed in de vermogenswinstbelasting belast.
2. Per 2030 een volledige vermogenswinstbelasting voor alle vermogensbestanddelen.
3. Verlaging van het reguliere tarief in box 2 (nu: 31%) naar 29,2% voor een periode van 4 jaar vanaf 1 januari 2027. Hiermee hoopt het kabinet te bereiken dat aanmerkelijkbelanghouders eerder vermogen uitkeren aan privé.
4. De drempel voor ‘excessief lenen’ (nu: € 500.000) wordt in 5 jaar vanaf 1 januari 2027 in stappen van € 80.000 afgebouwd naar € 100.000. Dit betekent bijvoorbeeld dat de drempel op 31 december 2027 nog € 420.000 zal zijn. Eigenwoningschulden blijven vooralsnog toegestaan.
5. Per 1 januari 2027 wordt het forfaitaire rendement in box 3 voor overige bezittingen verhoogd met 1,5%. Dat betekent een fictief rendement voor die bezittingen (zoals vastgoed, aandelen en vorderingen) van 7,87% in 2027. In de eindejaarsplanning van 2026 is dit vanwege de peildatum 1 januari al een belangrijke ontwikkeling om rekening mee te houden.
6. Verlaging van het heffingsvrije vermogen per 1 januari 2027 naar € 30.846 (per persoon). Dat is in 2026 nog € 59.357.

De eerdere Prinsjesdagvoorstellen in één oogopslag

- De box 1-tarieven en schijfgrenzen wijzigen beperkt.
- De tarieven in box 2, box 3 en de vennootschapsbelasting blijven ongewijzigd.
- Het algemene overdrachtsbelastingtarief voor woningen (niet-eigen woningen) daalt van 8% naar 7%.
- Bij bedrijfsfusies en splitsingen vervalt het wettelijke onzakelijkheidsvermoeden.
- De energie-investeringsaftrek stijgt van 40% naar 45,5%.
- Het maximum van de *forfaitaire* innovatiebox stijgt van € 25.000 naar € 100.000.
- Er zijn geen nieuwe wijzigingen voor de BOR of de doorschuifregeling aangekondigd.

- Het kabinet neemt nog geen besluit over box 3 en schuift dat door naar 2027. Voor de dekking van aanpassingen wordt niet alleen gekeken naar box 3 zelf, maar ook naar maatregelen zoals aanscherping van excessief lenen bij de eigen vennootschap, schenkingen tegen schuldigerkenning en afschaffing van het 19%-tarief in de vennootschapsbelasting.
- Woningcorporaties worden uitgezonderd van de earningsstrippingmaatregel.
- Er komt een regeling voor aandelenopties van werknemers van start-ups en scale-ups. Die opties worden gedeeltelijk belast (voor 65%), in beginsel pas bij verkoop.

1. Tarieven

Vennootschapsbelastingtarief blijft ongewijzigd

De tarieven en schijfgrenzen in de vennootschapsbelasting wijzigen per 1 januari 2027 niet. Het tarief blijft 19% over de eerste € 200.000 belastbare winst en 25,8% over het meerdere.

Jaar	Belastbaar bedrag tot en met € 200.000	Belastbaar bedrag boven € 200.000
2027	19%	25,8%

Box 1: tarieven, grenzen en kortingen

Voor belastingplichtigen die de AOW-leeftijd nog niet hebben bereikt, bedraagt het tarief in 2027 36,23% tot € 39.247, 38,16% tussen € 39.247 en € 78.426 en 49,5% over het meerdere. De schijfgrenzen worden slechts beperkt geïndexeerd.

Belastbaar inkomen box 1	Tarief 2027
Tot € 39.247	36,23%
€ 39.247 tot € 78.426	38,16%
Boven € 78.426	49,50%

Box 2 en box 3: tarieven

De box 2-tarieven blijven in 2027 24,5% (tot € 69.607) en 31% (het meerdere). Ook het box 3-tarief blijft in 2027 onveranderd op 36%.
N.B.: Het kabinet vraagt de Eerste Kamer de behandeling van de ‘Wet werkelijk rendement box 3’ (2028) aan te houden.

Overdrachtsbelasting: woningtarief daalt naar 7%

Het algemene tarief voor de verkrijging van woningen die niet als eigen woning worden gebruikt, daalt per 1 januari 2027 van 8% naar 7%. Het 2%-tarief voor een woning die de verkrijger zelf duurzaam als hoofdverblijf gaat gebruiken, blijft bestaan. Voor niet-woningen blijft het algemene tarief 10,4%.
Praktisch belang: Voor beleggers kan het voordelig zijn een levering van woningen pas in 2027 te laten plaatsvinden.

2. (Familie)bedrijven - nationale ontwikkelingen

Vervallen onzakelijkheidsvermoeden bij bedrijfsfusies en splitsingen

Het wettelijke vermoeden dat een bedrijfsfusie of splitsing onzakelijk is wanneer aandelen in een van de betrokken vennootschappen binnen drie jaar worden vervreemd, wordt geschrapt. Deze wijziging sluit aan bij het arrest van de Hoge Raad van 27 februari 2026 en brengt de faciliteiten beter in lijn met de Europese Fusierichtlijn. De Belastingdienst kan misbruik blijven bestrijden op basis van de overige voorwaarden.
Praktisch belang: Deze wijziging neemt een bewijsrechtelijk knelpunt weg bij het ontvlechten van activiteiten, het separeren van vermogen en bijvoorbeeld bij de voorbereiding van bedrijfsopvolging. Een niet-fiscale motivering en consistente vastlegging blijven belangrijk, met name wanneer verkoop of overdracht op termijn denkbaar is.

Energie-investeringsaftrek stijgt naar 45,5%

Het aftrekpercentage van de energie-investeringsaftrek (EIA) wordt per 1 januari 2027 verhoogd van 40% naar 45,5%. Ondernemingen kunnen daardoor een groter deel van kwalificerende investeringen aanvullend ten laste van de fiscale winst brengen.

Praktisch belang: Bij voorgenomen investeringen in energiebesparende bedrijfsmiddelen verdient de timing aandacht. Naast de EIA-voorwaarden moeten investeringsmoment, meldtermijn en beschikbare fiscale winst tijdig worden beoordeeld. Het kan vanwege het hogere aftrekpercentage gunstig zijn bepaalde investeringen uit te stellen tot 2027.

Forfaitaire innovatiebox verruimd

Het maximale voordeel dat forfaitair aan de innovatiebox kan worden toegerekend, stijgt per 1 januari 2027 van € 25.000 naar € 100.000.

Praktisch belang: De forfaitaire innovatiebox is een vereenvoudigde toepassing van de innovatiebox die vooral interessant is voor kleinere innovatieve ondernemingen die beperkt winstgevend zijn.

Valuta-afdekkingen en deelnemingsvrijstelling

De fiscale behandeling van valutaresultaten op afdekkingsinstrumenten wordt per 1 januari 2027 aangepast.
De deelnemingsvrijstelling geldt voortaan voor valutaresultaten voor zover deze niet in de prijs van het afdekkingsinstrument zijn verwerkt. De maatregel beoogt symmetrie te creëren tussen positieve en negatieve valutaresultaten.

Verkrijgingsprijs aandelen bij zetelverplaatsing van een vennootschap naar Nederland

Bij een zetelverplaatsing van een buitenlandse vennootschap naar Nederland, ontstaat Nederlandse belastingplicht voor buitenlandse aandeelhouders met een aanmerkelijk belang. Er gaat nu wettelijk worden geregeld dat de verkrijgingsprijs voor die aandeelhouders in beginsel kan worden gesteld op de waarde in het economische verkeer. Daarmee wordt beoogd alleen de waardeontwikkeling vanaf het ontstaan van de Nederlandse belastingplicht te belasten.

Praktisch belang: Voor aandeelhouders in een buitenlandse vennootschap die naar Nederland wordt verplaatst, is het belangrijk om de waarde, uitgangspunten en buitenlandse fiscale positie vooraf zorgvuldig vast te leggen.

3. Bedrijfsopvolging

Geen nieuwe wijzigingen voor BOR of DSR

Het Belastingpakket 2027 bevat geen wijzigingen voor de bedrijfsopvolgingsregeling in de schenk- en erfbelasting of de doorschuifregeling in de inkomstenbelasting.

4. Beleggingen

Besluitvorming over box 3 uitgesteld; vier scenario's in beeld

Het kabinet schrijft dat op dit moment onvoldoende breed parlementair draagvlak bestaat voor een aanpassing van box 3. Er is daarom geen nieuw wetsvoorstel ingediend. Het kabinet vraagt de Eerste Kamer de behandeling van de al voorliggende 'Wet werkelijk rendement box 3' aan te houden. De keuzes moeten in de aankomende periode worden gemaakt en vervolgens bij het eerstvolgende budgettaire besluitvormingsmoment in de begroting worden verwerkt.
De stukken noemen geen concrete datum voor dat keuzemoment. Het vertrekpunt in de stukken blijft invoering van die wet per 1 januari 2028, maar ook andere routes worden onderzocht.

- Scenario 1: invoering van de 'Wet werkelijk rendement box 3' per 2028, aangevuld met mogelijke verbeteringen. Genoemd worden onder meer een carry-back van één jaar, regelingen voor huwelijk en echtscheiding en aanpassingen voor start-ups en scale-ups.
- Scenario 2: invoering van de 'Wet werkelijk rendement box 3' per 2028 als tussenstap, gevolgd door een volledige vermogenswinstbelasting per 2030.

- Scenario 3: intrekking van de ‘Wet werkelijk rendement box 3’, voortzetting van het huidige forfaitaire stelsel met tegenbewijs en invoering van een volledige vermogenswinstbelasting per 2030.
- Scenario 4: aanpassing van de per 2028 in te voeren ‘Wet werkelijk rendement box 3’, door uitbreiding van de vermogenswinstbelasting naar financiële instrumenten, gevolgd door een volledige vermogenswinstbelasting voor de overige vermogensbestanddelen per 2030.

Geen van deze scenario’s is nu al gekozen. De stukken benadrukken dat alle routes grote budgettaire en uitvoeringstechnische gevolgen hebben. Scenario 4 zou bijvoorbeeld vanaf 2028 voor circa 90% van het box 3-vermogen met waardeontwikkeling een vermogenswinstbelasting introduceren, maar banken kunnen volgens de brief in het eerste jaar niet alle benodigde gegevens voor de vooraf ingevulde aangifte aanleveren.

Dekkingsopties kunnen ook buiten box 3 ingrijpen

De budgettaire bijlage noemt een brede lijst mogelijke dekkingsopties van de beschreven scenario’s. Daaronder vallen binnen box 3 zelf verhoging van het forfaitaire inkomen bij handhaving van het forfaitaire stelsel, verlaging van het heffingsvrije vermogen en verhoging van het box 3-tarief. Ook buiten box 3 worden dekkingsopties genoemd, zoals de aanpak van schenkingen tegen schuldigerkenning, verlaging van de drempel voor excessief lenen van € 500.000 naar € 400.000 en afschaffing van de uitzondering voor eigenwoningschulden bij excessief lenen. In de vennootschapsbelasting wordt voor dekking gekeken naar afschaffing van het verlaagde tarief van 19%, verlaging van de eerste schijf naar € 100.000 en afschaffing van de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek. De bijlage presenteert deze uitdrukkelijk als mogelijke, niet-uitputtende dekkingsopties; zij zijn niet als maatregelen in het Belastingpakket 2027 opgenomen.
Praktisch belang: De uiteindelijke box 3-keuze kan ook op andere fiscale terreinen gevolgen hebben voor (aandeelhouders van) familiebedrijven. Met name papieren schenkingen, schulden aan de eigen BV en het lage Vpb-tarief kunnen impact hebben. Hier moet het politieke proces voor worden afgewacht.

5. Vastgoed

Woningcorporaties worden uitgezonderd van de earningsstrippingmaatregel

Naast de verlaging van het algemene woningtarief in de overdrachtsbelasting heeft het kabinet aangekondigd woningcorporaties met ingang van 2028 uit te zonderen van het toepassingsbereik van de earningsstrippingmaatregel. Die generieke renteaftrekbeperking beperkt de renteaftrek in de vennootschapsbelasting tot een netto rentelast van € 1 miljoen of, indien hoger, 24,5% van de gecorrigeerde EBITDA.

Met de uitzondering voor woningcorporaties wil het kabinet de financiële slagkracht en investeringscapaciteit van deze groep versterken. De uitzondering is aangekondigd als onderdeel van een nog op te stellen nota van wijziging en er is dan ook nog geen wettekst beschikbaar.

Voor andere belastingplichtigen waar de earningsstrippingregeling de renteaftrek beperkt biedt het kabinet geen tegemoetkoming.

6. Werknemers

Aandelenopties voor start-ups en scale-ups

Voor werknemers van kwalificerende start-ups en scale-ups wordt een afzonderlijk aandelenoptieregime voorgesteld. In beginsel vindt heffing onder dit nieuwe regime pas plaats bij vervreemding van het optierecht of van de bij uitoefening verkregen aandelen. Na aftrek van de uitoefenprijs wordt 65% van het resterende voordeel als loon belast. De werknemer kan onder voorwaarden kiezen voor heffing bij uitoefening of bij het eerstvolgende moment van verhandelbaarheid.
De regeling is beoogd per 1 januari 2027 in werking te treden en vereist een beschikking van RVO voor de kwalificerende onderneming.

Een onderneming kan een beschikking krijgen als zij een inhoudingsplichtige is die een onderneming drijft die is gericht op snelle groei via een schaalbaar en herhaalbaar bedrijfsmodel dat zijn oorsprong vindt in innovatie. De onderneming mag zelf niet beursgenoteerd zijn en haar aandelen of winstbewijzen mogen ook niet voor meer dan 25% direct of indirect worden gehouden door een beursgenoteerd lichaam. RVO toetst of aan deze criteria wordt voldaan. Daarbij kunnen onder meer het ondernemingsplan, het ondernemingsmodel, jaarrekeningen, gebruik van innovatieregelingen zoals WBSO of Innovatiekrediet en ontvangen durfkapitaal relevant zijn.

De beschikking geldt vanaf de dagtekening in beginsel acht jaar en kan op tijdig verzoek maximaal drie keer met vijf jaar worden verlengd, mits nog steeds sprake is van een kwalificerende start-up of scale-up.

Pseudo-eindheffing fossiele personenauto's verfijnd

De pseudo-eindheffing van 12% voor fossiele personenauto's van de zaak treedt per 1 januari 2027 in werking, maar wordt op enkele punten aangepast. Er komen uitzonderingen voor tijdelijk vervangend vervoer bij onderhoud of reparatie en voor handgeschakelde lesauto's. Ook wordt het overgangsrecht voor bestaande gevallen verlengd tot en met 31 december 2030.

Verhogen onbelaste reiskostenvergoeding naar € 0,25

Het kabinet stelt voor om de onbelaste reiskostenvergoeding met terugwerkende kracht per 1 januari 2026 te verhogen van € 0,23 per kilometer naar € 0,25 per kilometer.

Contact

Heeft u na het lezen van dit nieuwsbericht behoefte aan een nadere toelichting op een of meer onderwerpen? Of heeft u interesse in een vrijblijvend kennismakingsgesprek? Neem dan contact op met uw Loyens & Loeff-adviseur of met een van onze adviseurs van het team Family-Owned Business. Wij helpen u graag verder.

Disclaimer
Hoewel deze publicatie met grote zorgvuldigheid is samengesteld, aanvaarden Loyens & Loeff N.V. en alle andere entiteiten, samenwerkingsverbanden, personen en praktijken die handelen onder de naam 'Loyens & Loeff', geen enkele aansprakelijkheid voor de gevolgen van het gebruik van de informatie uit deze uitgave zonder hun medewerking. De aangeboden informatie is bedoeld ter algemene informatie en kan niet worden beschouwd als advies.